

Zorgvisie Sprank

In het kort:

Jij bent door God gemaakt.
Net als iedereen.
God heeft jou talenten gegeven.
Dingen die je goed kunt.
Bijvoorbeeld: muziek maken, rekenen, kaarsen maken,
schilderen, koken, anderen helpen, zingen, noem maar op.
Die talenten horen bij jou en kun je gebruiken om God te eren.
En om andere mensen te helpen.
Zo ben jij deel van de maatschappij.

Ik

Sommige dingen kun je minder goed, je beperkingen.
Bijvoorbeeld: omgaan met geld, schoonmaken, alleen zijn,
contact maken met andere mensen, God een plek geven in je
leven.
Daarvoor vraag je hulp.
Hulp bij je familie, bij je vrienden, bij mensen van de kerk of
mensen uit je buurt.
Maar soms ook bij een organisatie zoals Sprank.

Samen met je familie en andere mensen die jij vertrouwt wil
Sprank jou helpen om een fijn leven te leiden midden in de
wereld.

Samen

Jij mag daarbij zeggen wat je wilt.
En wat je belangrijk vindt.
We luisteren goed naar jou.
We overleggen hoe we jou het beste kunnen ondersteunen.
Als we het niet goed doen, dan is het belangrijk om dat te
zeggen. Je kunt dit bijvoorbeeld vertellen aan je begeleider, aan
je ouders of andere mensen die jij vertrouwt.
Kan je niet goed praten?
Dan letten we goed op. Om zo ook aan je gezicht te kunnen zien
of te horen aan je geluiden wat je bedoelt.
Als we het niet begrijpen, vragen we aan mensen die jou langer
kennen wat jij ons wilt vertellen.

De mensen die bij Sprank werken geloven in God.
Wij geloven dat God ieder mens uniek heeft gemaakt.
Geloof jij ook in God? We kunnen je ondersteunen
in een leven samen met God.

Ontvang je zorg en ondersteuning van Sprank? Dan helpen we jou waar dat nodig is. Je wordt betrokken bij alle belangrijke keuzes en je wordt gestimuleerd om zelfstandig te handelen waar dat mogelijk is. Sprank helpt bij het dragen van verantwoordelijkheid en het bouwen aan duurzame relaties. Ons handelen is altijd gericht op jouw persoonlijke ontplooiing als kind van God. Zorgen doen we niet alleen. Jij, je ouders, wettelijke vertegenwoordigers en familieleden denken mee over de zorg en het beleid.

De zorgvisie¹ is uitgewerkt aan de hand van vier kernwoorden: *Betekenisvol leven, Betrokkenheid, Veiligheid en Deskundigheid*. Sprank biedt ondersteuning vanuit Bijbels perspectief.

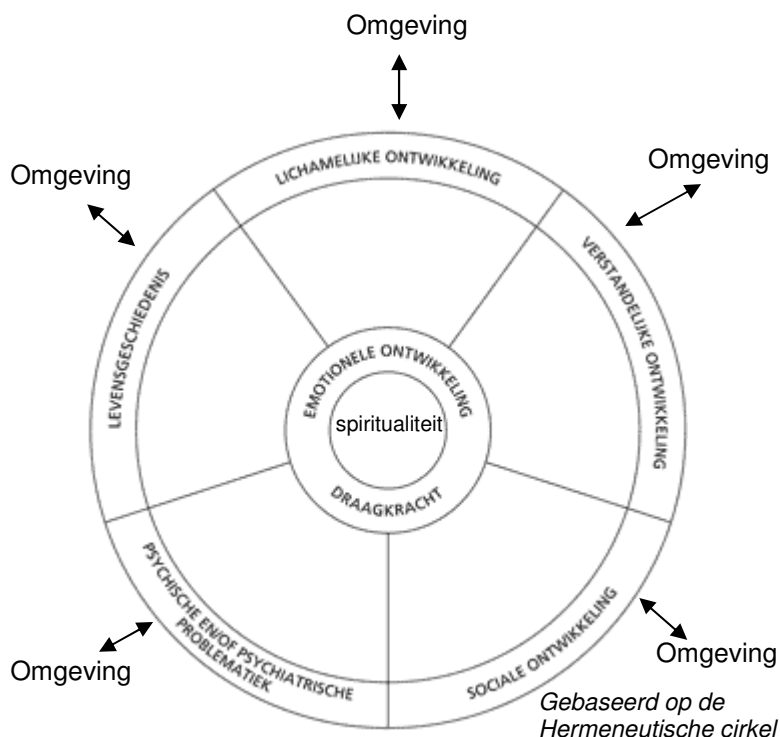
Betekenisvol leven

Ieder mens heeft recht op een leven dat aansluit bij zijn² eigen mogelijkheden en dromen. Jij bepaalt wat belangrijk is en hebt zeggenschap hoe je jouw leven wilt vorm geven. Waar en met wie je dat wilt doen, hoe je dat zelf wilt organiseren en wanneer je anderen wilt inzetten om je daarbij te helpen (mantelzorg, vrijwilliger of professionele hulp). Ouders of verwanten kunnen voor jou verwoorden wat jij belangrijk vindt of zij kunnen deze zeggenschap van je overnemen als je daar hulp bij nodig hebt.

Wanneer je besluit om zorg- en dienstverlening bij Sprank af te nemen, maak je de stap naar professionele en betaalde hulp. Je kiest voor een samenwerking met mensen die opgeleid zijn en betaald worden om aan jouw (zorg)vraag tegemoet te komen. De medewerker van Sprank streeft er naar om met de begeleiding en ondersteuning zo veel mogelijk bij jouw leven aan te sluiten. Sprank wil dit vraag gestuurd vorm geven. Samen met Sprank formuleer je welke zorg- en dienstverlening nodig is en bij jou past. Sprank heeft haar basis zorg- en dienstverlening beschreven in verschillende arrangementen.

Sprank wil je stimuleren om duidelijk te krijgen wat voor jou betekenisvol leven is. Hoe je zelf zeggenschap en regie kunt nemen over je leven, vanuit je eigen kracht en mogelijkheden. Afgestemd op jouw vraag ondersteunt Sprank en streven we er naar dat je ondanks je beperkingen optimaal vorm kunt geven aan jouw leven. Sprank sluit daarbij zoveel mogelijk aan op de dingen die jij zelf kunt en wilt of die je met ondersteuning van jouw netwerk; verwanten, vrienden of buurt zelf kunt organiseren (Visie Supported living).

Om goed te kunnen begrijpen wie jij bent en wat jij wilt, gaan de medewerkers van Sprank regelmatig in gesprek met jou om te onderzoeken welke betekenis jij wilt geven aan je leven, je talenten, je beperkingen, je relaties en je geloof. Sprank gebruikt hiervoor methoden en instrumenten zodat we ontwikkelingsgericht aansluiten bij jouw ervaring, werkelijke leeftijd, emotionele en cognitieve ontwikkeling, draagkracht en niveau van functioneren. We maken daarbij onder andere gebruik van de hermeneutische cirkel

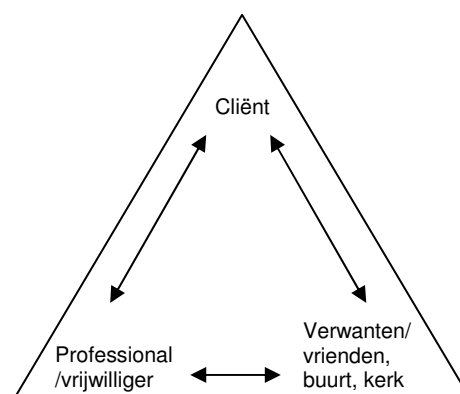
¹ De onderstreepte woorden verwijzen naar een toelichting. Deze zijn vanaf pagina 4 te vinden.

² Waar 'hij' of 'zijn' staat, gaat dit ook over de vrouwelijke vorm 'zij' of 'haar'.

Ieder mens staat in verbinding met zijn omgeving. Vanuit spiritualiteit geeft ieder mens betekenis aan zijn leven. De omgeving heeft op zijn beurt ook invloed op de mens, waardoor jouw unieke levensverhaal ontstaat. In de cirkel zitten alle domeinen waar een mens zich kan ontwikkelen. De mate van ontwikkeling en de onderlinge interactie van deze domeinen verschillen per mens. Om goed aan te sluiten bij jou (wat je kunt en aankunt) brengt Sprank jouw unieke ontwikkeling in kaart. Samen met jou bekijkt Sprank op welke terreinen voorlichting, begeleiding, ondersteuning of overnemen van taken van toepassing kunnen zijn. Zo voorkomen we dat je wordt onder- of overvraagd. Wie jij bent en wat je wilt, wordt beschreven in "Mijn Plan". Daar staan ook alle afspraken in die gemaakt zijn met jou.

Betrokkenheid

Jij staat in relatie met anderen. Met God, met je familie, vrienden, vrijwilligers, kennissen, kerkleden, burens, collega's, medebewoners en met professionele zorgverleners. Dit zijn betekenisvolle relaties in jouw leven. De zorgverlening van Sprank is erop gericht deze sociale netwerkverbanden te ondersteunen, te versterken en waar nodig te herstellen of te creëren. We stimuleren de samenleving om jouw mogelijkheden en talenten te ontdekken en benutten. Door goede randvoorwaarden voor ontmoetingen te scheppen, kun je van betekenis zijn voor bijvoorbeeld de wijk waarin je woont.

Sprank beseft dat het geven van zorg en ondersteuning plaats vindt in afstemming met jou en/of je wettelijk vertegenwoordiger en in samenwerking met jouw sociale netwerk. Mantelzorgers en vrijwilligers kunnen jou ook ondersteunen en begeleiden in jouw leven. We noemen dat informele zorg. Sprank bespreekt met jou hoe ieder vanuit een eigen betrokkenheid en verantwoordelijkheid invulling kan geven aan de gewenste ondersteuning. En welke samenwerking en afspraken in deze 'driehoek' ten goede komen aan jouw welzijn. Samen met jou en je familie/wettelijke vertegenwoordiger wordt gezocht naar de verantwoordelijkheid die je zelf kunt dragen. Gelijkertijd vindt er overleg plaats met je familie/netwerk waarin zij jou kunnen ondersteunen. Professionele hulp van Sprank vult de eerste twee aan.

Veiligheid en wonen

In een veilige omgeving kom je tot bloei. We denken dan aan fysieke veiligheid, maar eerst en vooral ook aan emotionele veiligheid: je thuis voelen en op je plek zijn. Daarom zoekt Sprank in een gesprek met jou en je familie naar een 'match' tussen de woonwensen en de best passende woonomgeving. De hulpvraag (of wens) vormt daarbij het uitgangspunt. Er wordt gestreefd naar een samenstelling van bewoners die gezamenlijk het christelijk leefklimaat kunnen dragen. Dat betekent dat de cultuur en sfeer op diverse locaties onderling verschillen, afhankelijk van de samenstelling van de bewoners. Een veilige omgeving creëren en in stand houden staat hoog in het vaandel bij Sprank.

Specifieke omstandigheden van de cliënt of van medecliënten kunnen het soms moeilijk maken om die veiligheid te realiseren. Sprank zoekt met jou en je familie/wettelijke vertegenwoordiger in die gevallen naar een vindingrijke professionele oplossing. Mocht Sprank de benodigde zorg en ondersteuning niet kunnen bieden, dan zoeken we samen met de cliënt en zijn/haar familie/wettelijke vertegenwoordiger een passende plek bij bijvoorbeeld een collega zorgorganisatie.

Als je in een woongroep van Sprank woont, kun je meepraten in het bewonersoverleg. Daar bespreek je hoe het samenleven wordt vormgegeven en hoe dit zo dicht mogelijk uitkomt bij jouw woonwensen. Samenwonen betekent ook dat je rekening met elkaar houdt of dat je iemand helpt met iets wat jij goed kunt en de ander niet zo goed. Zo ben je van betekenis voor elkaar.

Groepsleden en Sprank hebben zo medezeggenschap in het leven van jou op groepsniveau. Afspraken tussen cliënten worden regelmatig besproken en vastgelegd in huisregels. Ook ouders en vertegenwoordigers denken mee op locatieniveau, georganiseerd in een verwantenraad.

Deskundigheid

De medewerkers van Sprank zijn professioneel en gedreven. Daarbij maken zij gebruik van de specifieke kennis van de cliënt en zijn familie. Medewerkers zijn deskundig en werken methodisch zodat de zorg goed aansluit bij jou. Medewerkers zijn in staat om de dialoog en samenwerking met

cliënt en familie aan te gaan, en waar die al bestaat verder uit te bouwen. We werken onder andere met de methode 'Driehoekskunde' van Chiel Egberts. Medewerkers zijn zich ook bewust van hun eigen kwaliteiten en beperkingen in de relatie met jou. De relatie is te kenmerken als gelijkwaardig. Professionals reflecteren continu op hun eigen professionele handelen. Zij maken gebruik van elkaars kennis en kunde vanuit de zelfsturende teams. Zij werken voortdurend aan verbetering van kwaliteiten door evaluaties en specifieke scholing. Er wordt gezorgd voor een optimale balans tussen betrokkenheid en distantie, passend bij de aard van de zorgrelatie.

Sprank levert maatwerk op verschillende niveaus en als de kennis niet in eigen huis is, werken wij samen met andere organisaties. Sprank werkt samen met diverse collega-instellingen op het gebied van dagbesteding, nachtzorg, deskundigheidsbevordering en kennisuitwisseling. Wij zoeken in eerste instantie verbinding met christelijke identiteitsgebonden instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking, gezien de gelijklopende vragen en herkenbare landelijke problematiek. In tweede instantie is de samenwerking met zorginstellingen buiten de gehandicaptenzorg sector van groot belang. Met name bij nieuwe huisvestingstrajecten en daaraan gerelateerde specialistische hulp. Lokaal werken we ook op een goede manier samen met algemene instellingen, die samen met ons voor de benodigde kwaliteit en expertise zorgen.

Toelichtingen

Zorgvisie

Deze zorgvisie is een uitleg van Sprank over ideeën, normen en waarden die als uitgangspunt bij de zorgverlening worden gebruikt. De zorgvisie wordt door medewerkers geconcretiseerd in de dagelijkse praktijk van de zorg- en diensten aan cliënten. De uitwerking van de zorgvisie kan verschillen per individuele situatie, per doelgroep en per locatie. Elke relatie tussen cliënt/cliëntengroep en medewerker/team is uniek. De volgende uitgangspunten worden nagestreefd;

- Zorgvraag en behoeften van de cliënt staan centraal (zorgaanbod en zorgverlening volgt de veranderende zorgvraag van de individuele cliënt)
- Het zorgaanbod sluit maximaal aan bij de individuele levensdoelen, levensgeschiedenis, mogelijkheden en beperkingen van de cliënt (en zijn omgeving).
- Inspraak en zeggenschap worden waar mogelijk in stand gehouden of bevorderd en als het nodig is vanuit Sprank professioneel ondersteund.
- Vanuit supported living wordt de cliënt, op zijn vraag, ondersteund op alle terreinen van zijn leven.

Zeggenschap en medezeggenschap

- De zeggenschap over het leven van een cliënt ligt allereerst bij hem- of haarzelf. In een juridische constructie kan praktisch en formeel zeggenschap bij anderen belegd zijn. De wettelijke vertegenwoordigers zijn vaak ouders of verwanten.
- Sprank heeft medezeggenschap in het leven van mensen die een zorgplan bij Sprank hebben. Bijvoorbeeld: het bespreken en herzien van het zorgplan.
- In woongroepen organiseren we bewonersoverleggen. De bewoners moeten rekening met elkaar houden. Groepsleden en Sprank hebben zo medezeggenschap in het leven van de cliënt op groepsniveau.
- Sprank is verantwoordelijk voor de organisatie en financiën van de stichting. Het is belangrijk dat Sprank daarvoor zeggenschap heeft. Ook mensen met een zorgovereenkomst hebben medezeggenschap. Dit wordt vormgegeven in de CCR.

Driehoekskunde, Chiel Egberts

Chiel Egberts heeft *Driehoekskunde* ontwikkeld vanuit zijn ervaringen in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Hoewel zij weliswaar in jaren volwassen worden, betekent hun beperking dat ze in hun denken, maar ook in hun voelen en hun doen kinderen blijven en een jong ontwikkelingsniveau houden, vergelijkbaar met de ontwikkeling van een jonger kind. Gewoonlijk bouwen kinderen aan het begin van hun volwassenheid een eigen leven op waar ouders weinig bemoeienis mee hebben. Als kinderen met een verstandelijke beperking volwassen worden, blijven de werelden van kind en ouders vaak sterk met elkaar verbonden. Dat verandert vaak niet als het kind op zichzelf (dat wil zeggen begeleid door professionals) gaat wonen. Dat maakt samenwerken in de driehoek noodzakelijk.

Ons leven speelt zich altijd in driehoeken af. We beginnen er ons leven zelfs mee in wat Egberts de oerdriehoek noemt: een moeder, een vader en een kind. Vroeg of laat moeten ouders dat kind toevertrouwen aan betaalde derden, aan professionals. Vooral als een kind ziek is of gehandicapt is intensief samenwerken met professionals onvermijdelijk.

In de top van de driehoek staat de cliënt. Het draait immers om hem, om haar. Het is zijn/haar leven, huis, geld, smaak. Maar zonder basis kan een top niet bestaan. Met de basis wordt in dit geval bedoeld dat professionals en ouders samenwerken in het belang van de top. De driehoek is gelijkzijdig. Dat is de ideale situatie. Elke hoek doet ertoe. Elke gezichtshoek heeft recht van spreken, heeft een eigen belang. En samen zijn ze aangewezen op het voeren van de dialoog, de driespraak.

De belangrijkste principes van *Samenwerken in de Driehoek* zijn verbinding en positie. Beide principes houden elkaar in een gezonde spanning. Verbinding benadrukt wat de hoeken van de driehoek gemeenschappelijk hebben. Positie benadrukt juist de unieke eigen plek. In de meeste professionele driehoeken lukt het prima om zich met de top te verbinden. De uitdaging is dat ook ouders en professionals de verbinding met elkaar zoeken. Zonder die verbinding lijkt de driehoek op een ouderwetse passer; zodra er druk op uitgeoefend wordt, klapt de passer uit elkaar. Een sterke band/samenwerking tussen ouders en professionals voorkomt dat en zorgt voor een stabiele basis voor de client.

Vraag gestuurd

Bij vraag gestuurde zorg stuurt de vraag het aanbod. De cliënt heeft een actieve rol. Er is sprake van een samenwerkingsrelatie met een gelijkwaardige interactie. Bij vraag gestuurd vertelt de cliënt welk aanbod hij nodig heeft. De medewerker van Sprank luistert, informeert, adviseert op verzoek en stimuleert de cliënt duidelijk te maken wat hij nodig heeft. Daarna wordt het aanbod aangepast aan de individuele wensen van de klant. Een voorbeeld hiervan is het op basis van de vraag van de cliënt hulp bieden bij de toiletgang, een behandelplan maken of een scootmobiel toewijzen.

Daarbij is vraagsturing niet hetzelfde als 'u vraagt en wij draaien'. (Verkooijen, 2006, 2010). De grenzen van Sprank bij vraag gestuurd werken zijn:

1. de financiële ruimte van de indicatie en/of de eigen portemonnee;
2. de professionele verantwoordelijkheid van de zorg- of hulpverleners;
3. de organisatorische verantwoordelijkheid van de aanbieder;
4. algemeen geaccepteerde waarden en normen.

Zorg- en dienstenaanbod; arrangementen

De professionele zorgverlening is een zakelijke overeenkomst tussen zorgvrager en zorgverlener met duidelijke doelen en afspraken. Voor deze dienstverlening wordt betaald door de klant vanuit Zorg in Natura (ZIN), Persoonsgebondenbudget (PGB), Volledig Pakket thuis (VPT) of vanuit eigen middelen. De afspraken tussen cliënt, cliëntnetwerk en medewerker van Sprank worden vastgelegd in een zorgcontract en vertaald naar het cliëntendossier "Mijn Plan". De geleverde zorg moet voldoen aan deze afspraken en geformuleerde kwaliteitseisen en doelstellingen (van klant, professionele beroepsgroep en externe stakeholders; zoals inspectie gezondheidszorg (IGZ) zorgkantoren en financiers.) De zorg wordt volgens afspraak tussen de cliënt, cliëntnetwerk en medewerker van Sprank periodiek besproken, geëvalueerd en bijgesteld. Al deze processtappen worden door een rapportage of bijstelling van het zorgcontract toegevoegd aan "Mijn Plan".

Supported living

Sprank werkt volgens de zorgvisie van 'Supported living'. Supported living vertrekt vanuit de gedachte dat mensen met een (verstandelijke) beperking op de eerste plaats mensen zijn zoals iedereen. Daarbij wordt de nadruk gelegd op een gelijke uitgangspositie van alle mensen en een ondersteuningsbehoefte voor mensen die niet alles zelf kunnen. Belangrijke behoeften die worden genoemd zijn een eigen huis, keuzevrijheid (over bijvoorbeeld fundamentele beslissingen in je leven), ondersteuning krijgen van mensen die om je geven, persoonlijke (professionele) ondersteuning waar nodig, en ingebed zijn in de gemeenschap en sociale structuren (van Loon 2006). Dit is een wezenlijke verschuiving van het denken in termen van *zorgen voor en afhankelijkheid* naar *ondersteunen, zelfstandigheid, en empowerment*.

Sprank werkt volgens de uitgangspunten van 'Supported living':

- cliënten stimuleren in hun mogelijkheden; zelfstandig waar het kan, ondersteund waar het nodig is;

- ondersteuning in leefomstandigheden die kenmerkend zijn voor de maatschappij waarin we met elkaar leven;
- cliënten volwaardig betrekken in de keuze waar en met wie ze willen leven;
- luisteren naar wat de cliënt zelf wil;
- het doel van de ondersteuning is om de persoon te assisteren zeggenschap over zijn leven te krijgen en te helpen bouwen aan belangrijke en duurzame relaties met anderen;
- diensten en ondersteuning moeten op maat zijn voor zijn of haar behoeften en voorkeuren
- gericht op de persoonlijke ontplooiing als kind van God en de relatie met Hem.

Hermeneutische cirkel (Van Bosch & Suykerbuyk, 2006)

Sprank werkt vanuit een holistische mensvisie. Daarmee gaan we uit van de visie dat een mens op verschillende dimensies tegelijk functioneert. De hermeneutische cirkel is de methodiek die we gebruiken om een zo goed mogelijke inschatting te maken van de cliënt en het niveau van functioneren binnen de verschillende dimensies. Op die manier wordt zichtbaar hoe de cliënt functioneert op alle terreinen van zijn leven.

Spiritualiteit

Ieder mens is op zoek naar zingeving/betekenisgeving en is in meer of mindere mate bezig met de vraag waar kom ik vandaan, waar ben ik nu en waar ga ik naar toe. Als antwoord op deze vragen kan geloofsbeleving een belangrijke plaats innemen in het dagelijkse leven van cliënten en medewerkers. Sprank heeft daarom in haar zorgaanbod en in de zorgverlening aandacht voor de individuele spiritualiteit van cliënten. Cliënten mogen verwachten dat begeleiders goed kunnen aansluiten bij hun persoonlijke geloofsovertuiging. In overleg met cliënten geeft Sprank dit vorm door ruimte en tijd te maken voor:

- Gebed en Bijbellezen
- Kerkgang
- Spreken over geloof en levensvragen
- Seksualiteit en relatievorming
- Vrije tijdsbesteding

Voorbeeld *individueel gebonden aandacht* voor spiritualiteit en ondersteuning vanuit Sprank. Wanneer een cliënt dagelijks wil bijbel lezen en bidden, maar dat zelf niet kan is het mogelijk dat een medewerker de cliënt hierin ondersteunt. Dat kan door samen de bijbel te lezen en samen te bidden.

Voorbeeld *groepsgebonden* aandacht voor spiritualiteit en ondersteuning vanuit Sprank. Wanneer een groep cliënten samen woont, kunnen ze met elkaar bespreken en vastleggen in huisregels hoe ze willen omgaan met hun identiteit. Zo kunnen ze met elkaar afspreken welke televisieprogramma's wel en niet worden gekeken, hoe men wil omgaan met taalgebruik en elkaar aanspreken.

Mantelzorg- en vrijwilligersbeleid

Mantelzorg is een langdurige zorg (meer dan drie maanden) die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende (thuis of in zorginstelling) door personen uit de directe omgeving van de cliënt, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie (Vilans; Scholten en Van Dijk, 2012). Een cliënt kan zowel binnen als buiten de zorginstelling geholpen worden door mantelzorgers. Zij kunnen niet verplicht worden hulp te geven. Wel wordt bij het stellen van een deel van de indicaties rekening gehouden met eventuele mantelzorg. Mantelzorg kan variëren van huishouden tot persoonlijke verzorging en van emotionele steun en begeleiding tot het uitvoeren van praktische klussen. Tussen Sprank en de mantelzorger en bekenden uit het sociale netwerk van de cliënt bestaat geen formele relatie. Sprank is daarom niet verantwoordelijk voor wat de mantelzorger en/of bekenden uit sociale netwerk doen en evenmin aansprakelijk voor schade die de cliënt lijdt door hun fouten.

Vrijwilligerswerk is de zorg van werk dat in enig georganiseerd verband wordt verricht ten behoeve van anderen die zorg en ondersteuning nodig hebben. Sprank heeft dit uitgewerkt in vrijwilligersbeleid. (zie vrijwilligersbeleid Sprank).